

Suomen Vakuutusmeklariliitto ry

7.12.2007

Vakuutusvalvontavirasto
Timo Peltonen
Mikonkatu 8, PL 449
00101 Helsinki

VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖNNE KOSKIEN LUONNOSTA MÄÄRÄS- JA OHJEKOKOELMAKSI

Suomen Vakuutusmeklariliitto ry on lähettänyt edelleen jäsenilleen Vakuutusvalvontaviraston lausuntopyynnön ja pyytänyt vastauksia ja kommentteja luonnoksesta uudeksi määräys- ja ohjekokoelmaksi vakuutusedustajille. Tämä kannanotto perustuu liiton jäsenten antamiin vastauksiin ja liiton hallituksen kantaan asiassa.

Vakuutusvalvontaviraston kompetenssi antaa määräyksiä vakuutusedustuslain nojalla

VedL:n 43 §:n mukaan vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset vakuutusedustajien **rekisteröintimenettelystä, toimeksiantosopimuksen, tasapuolisen analyysin ja liiketoimintakertomuksen sisällöstä ja asiakasvarojen erillään pitämisestä.**

Lainkohdan perusteluissa todetaan, *"että vakuutusvalvontaviraston antamat määräykset sisältäisivät niihin liittyviä, lain säännöksiä käytännön kannalta täsmentäviä yksityiskohtia. Määräykset eivät sisältäisi merkittävästi harkintavallan käyttöä, joten valvontaviranomainen voisi ne antaa."*

Määräys- ja ohjekokoelmasta käy ilmi, että Vakuutusvalvontavirasto tulkitsee VedL:a haluamallaan tavalla ja antaa omaan laintulkintaansa perustuvia vakuutusmeklareita velvoittavia määräyksiä, jotka sisältävät merkittävää ja laajempaa harkintavallan käyttöä, mitä laki sallii.

Kommentit kohtaan 3.1 Rekisteröintihakemus

Määräysten kohdassa on 3.1 asetettu vaatimus rekisteröinnin hakemusmaksun suorittamisesta 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut virastolle uhalla, että muutoin hakemus jätetään tutkimatta. Vakuutusedustuslaissa ei ole säädetty mainittua vaatimusta rekisteröinnin edellytykseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 674/2005 ei myöskään ole säädetty, että maksu on suoritettava ennen hakemuksen käsittelyä ja että uhkana on tutkimatta jättäminen. Tältä osin

Vakuutusvalvontavirasto on ylittänyt toimivaltansa eikä voi määrätä rekisteröintimaksua ennakolta suoritettavaksi tutkimatta jättämisen uhalla.

Kommentit kohtiin 3.2 ja 3.3 Hakemukseen liitettävät selvitykset

Määräyskokoelman **kohdissa 3.2 ja 3.3** Vakuutusvalvontavirasto **antaa** vakuutusmeklareita velvoittavia sitovia rekisteröinnin edellytyksiä koskevia **sisällöllisiä määräyksiä**, vaikka VedL:n 43 §:n mukaan Vakuutusvalvontavirastolla on kompetenssi antaa määräyksiä vain vakuutusedustajien **rekisteröintimenettelystä**.

Kohdissa 3.2.1 ja 3.3.1 on vakuutusmeklareita velvoittavia sisällöllisiä määräyksiä seikoista, joita **ei edes ole kirjoitettu VedL:n lakitekstiin**. Näistä voidaan mainita

kohdan 3.2.1 alakohdassa 4) vaatimus, että *"Vastaavan hoitajan on oltava päätoimisesti kyseisen meklariyhtiön palveluksessa."*

ja kohdan 3.3.1 alakohdassa 2) vaaditaan oikeushenkilöltä

selvitystä omistajistaan ja siitä, ovatko nämä työ- asiamiessuhteessa tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa yhteen tai useampaan vakuutuksenantajaan;

sekä alakohdassa 5) vaadittu selvitys siitä,

ettei oikeushenkilöllä ole yhden tai useamman vakuutuksenantajan kanssa sopimusta markkinoinnista, tuotekehittelystä tai muusta jatkuvasta yhteistoiminnasta,

vaikka lakitekstissä (VedL 7 § 2 mom:n 2 kohta) ei sanallakaan mainita näitä vaatimuksia. Vakuutusvalvontavirasto ei siis ole lakiin perustuvaa kelpoisuutta antaa mainittuja määräyksiä.

Kommentit kohtaan 6 Tasapuolinen analyysi

VedL:n 43 §:n mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tasapuolisen analyysin sisällöstä. Määräyskokoelman kohdassa 6 vakuutusvalvontavirasto määrääkin tasapuolisen **analyysin sisällön** lisäksi meklarille toimintavelvollisuuden eli **selonottovelvollisuuden** asiakkaan sijoitustavoitteista, sijoituskokemuksesta sekä riskinkantokyvystä, varojen käyttötarkoituksesta ja käyttäjankohdasta, kun kyseessä on henki- ja eläkevakuutussäästäminen.

VedL:ssa ei ole säädetty tällaista toimintavelvollisuutta vakuutusmeklareille. Vakuutusvalvontavirasto ei ole ottanut ohjeissaan huomioon sitä, että vakuutusmeklarit eivät voi laillisesti antaa sijoitusneuvoja, vaan ainoastaan välittää sijoitusvakuutuksia. Sijoituspalveluja koskeva lainsäädäntö sääntelee erikseen sijoituspalvelujen tarjoamista ja sijoitusneuvonnan antamista, joita voivat tehdä vain rekisteröidyt sijoituspalveluyritykset.

VedL:n mukaan meklarin tehtävänä on selvittää vain asiakkaan **vakuutusturvan** **tarve** eikä **asiakkaan tarpeet kuten** luonnoksen kohdan 6 ensimmäisen kappaleen loppuun on virheellisesti kirjattu.

Vakuutusmeklari ei anna sijoitusneuvoja eikä meklarilla ole kykyä eikä velvollisuutta arvioida asiakkaan sijoitustuntemusta tai riskinkantokykyä. Vakuutusmeklari ei vastaa asiakkaan valitseman tuotteen arvonkehityksestä, vaan asiakas kantaa aina itse sijoitusriskin sijoitusvalinnastaan. Meklarin tehtävänä on ainoastaan vertailla keskenään markkinoilta saatavia vakuutuksia ja esittää asiakkaalle suositus tietystä vakuutuksesta, mikä parhaiten vastaa asiakkaan vakuutusturvan tarvetta. Meklari ei ota kantaa vakuutukseen liitettävien sijoitusten hyvyteen tai huonouteen, vaan kertoo asiakkaalle vakuutuksenantajalta saamansa tiedot vakuutuksesta ja sen sijoituskohteista. Asiakas päättää aina itse, minkä tuotteen hän ottaa. Asiakas ei välttämättä valitse itselleen parasta tuotetta, etenkin jos sen hinta on muita tuotteita selvästi kalliimpi.

Tasapuolista analyysiä ja vakuutusten vertailua ei ole mahdollista laatia henki- ja eläkevakuutusten osalta oikein 1.9.2008 lukien, koska vakuutuksenantajat eivät ilmoita nettohintojaan meklareille.

Asiakasvarojen erillään pitäminen kohta 7

Vakuutusmeklareiden asiakasvarojen erillään pitäminen on säännelty VedL:ssa ja ohjeistettu tässä kohdassa erittäin tarkkaan ja huolellisesti Vakuutusvalvontaviraston toimesta. Vakuutusmeklarin asiakasvarat on hyvin suojattu meklarin ulosmittaus ja konkurssivelkojilta. Vakuutusmeklarihalu haluaa kiinnittää Vakuutusvalvontaviraston huomiota siihen, että asiamiesten tai moniasiamiesten asiakasvarojen erillään pitämistä ei ole VedL:ssa lainkaan säännöksiä eikä Vakuutusvalvonnan määräyksiä. Asiamiesten asiakasvarat eivät ole erillään asiamiehen muista varoista eikä niillä ole minkäänlaista suojaa asiamiehen tai moniasiamiehen ulosmittaus tai konkurssivelkojia vastaan. Asiakas voi siten menettää kaikki asiamiehen hallussa olevat varansa. Kyseessä on todella huolestuttavasta ja isosta asiasta, sillä Suomessa on yli 6.000 asiamiestä ja vain alle 400 meklaria. Täältä osin sääntelyn tarve on mitä ilmeisin.

Kommentit kohtaan 8.1 Liiketoimintakertomus

Tässä kohdassa Vakuutusvalvontavirasto asettaa meklareille ehdottoman määräpäivän 15.2. jolloin liiketoimintakertomus on viimeistään toimitettava virastolle. Lisäksi kohdassa viitataan VedL:n 38 § 2 ja 3 momentin perusteella asetettavaan uhkasakkoon tehostena määräpäivän noudattamiselle.

VedL:ssa säädetään, että *"Vakuutusmeklari on velvollinen vuosittain toimittamaan Vakuutusvalvontavirastolle tämän laatiman kaavan mukaisen kertomuksen liiketoiminnastaan."* Laissa ei ole säädetty mitään ehdotonta määräpäivää, mihin mennessä liiketoimintakertomus on annettava vuosittain eikä laissa ole delegoitu Vakuutusvalvontavirastolle kompetenssia antaa sitovia määräyksiä ehdottomasta määräpäivästä. Näin ollen vakuutusvalvontaviraston määräys on tältä osin lain vastainen.

Käytännössä useiden meklariyritysten tilikausi on kalenterivuosi ja tilinpäätökset valmistuvat seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Vasta tällöin on tarkkaan tiedossa ko. tilikaudelle jaksotetut tulot. Liiketoimintakertomuksen toimittamisen ajankohtaa ei ole syytä muuttaa aikaisemmaksi siitä, mitä se on ollut aiemmin eli huhtikuun loppuun mennessä on edelleen hyväksyttävä ajankohta.

Lain perustelujen mukaan ... *"liiketoimintakertomuksella kerättävät tiedot edesauttavat valvojia saamaan ajantasaista tietoa valvottavista... ja tietojen toimittaminen lisäksi myös meklaritoiminnan läpinäkyvyyttä, sillä tietojen pohjalta Vakuutusvalvontavirasto voisi julkaista 47 §:ssä tarkoitettuja tilastoja."*

VedL:n 47 §:n mukaan *"Vakuutusvalvontavirasto saa julkaista vakuutusedustajien toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista aisamiehistä ja kaikista vakuutusmeklareista."*

Tässä kohdassa on syytä kysyä, että milloin Vakuutusvalvontavirasto alkaa noudattaa tätä lain yhdenmukaisuuden vaatimusta ja julkaisee asiamiesten toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja, jotka on laadittu yhtäläisin perustein meklareiden kanssa? Vakuutusvalvontaviraston VedL:n 47 §:n perusteella julkaisemissa tilastoissa ei ole lainkaan tietoa aisamiehistä, vaan ainoastaan vakuutusmeklareista. Laki edellyttää, että tiedot julkaistaan kaikista vakuutusedustajista eikä vain vakuutusmeklareista.

Pelkästään vakuutusmeklareiden tietojen julkaiseminen ja asiamiesten tietojen salaaminen vääristää todellista kuvaa vakuutusedustajien liiketoiminnasta ja liikevaihdosta. Onko asiamiesten tiedoissa jotain salattavaa, mikä ei kestä päivänvaloa samalla lailla kuin vakuutusmeklareita koskevat tiedot?

Kohta 8.1.2.2 Vakuutusmeklarin liiketoiminta

Tämän kohdan alakohdassa 4) vaaditaan tietoa vakuutusmeklarin muusta liiketoiminnasta kuin vakuutusmeklaritoiminnasta toimialoittain. Tämä vaatimus ei perustu VedL:iin eikä Vakuutusvalvontavirastolla ole kompetenssia vaatia näitä tietoja itselleen liiketoimintakertomuksessa. VedL:ia sovelletaan vain vakuutusedustukseen eikä muuhun liiketoimintaan. Vakuutusvalvontaviraston kompetenssi riittää vain vakuutusedustusliiketoiminnan valvomiseen eikä minkään muun liiketoiminnan valvomiseen, johon VedL:ia ei sovelleta.

Kohta 8.1.2.2 on siis ristiriitainen ohjeen kohdan 11 Vakuutusedustajien markkinointi kanssa, jossa todetaan, että markkinoinnissa on selkeästi ilmoitettava, että Vakuutusvalvontavirasto valvoo ainoastaan vakuutusedustusta.

Kohdan 8.1.2.2 alakohdan 5) vaatimus vakuutusmeklarin omistajien ja heidän omistusosuksiensa ilmoittamisesta ei myöskään ole liiketoiminnan valvomiseen liittyvä seikka, mikä perustuisi VedL:iin. Omistusta on jo aikaisemmin käsitelty rekisteröinnin yhteydessä. Teoriassa osakeyhtiön johdolla ei ole välttämättä ole tietoa siitä kuka yhtiön omistaa tai millaisia muutoksia yhtiön omistuksessa on tapahtunut. Osakeyhtiön johto ei osakeyhtiölain mukaan ole vastuussa yhtiönsä omistajista tai omistussuhteiden muutoksista, ellei omistajat itse niitä yhtiölle ilmoita. Osakeyhtiö

eikä sen johtoon kuuluvat henkilöt ole myöskään vastuussa näiden tietojen ilmoittamisesta Vakuutusvalvontavirastolle.

Kohdan 8.1.2.2 alakohdan 7) vaatimus vanhojen ennen VedL:n voimaantuloa tehtyjen sopimusten perusteella saatujen palkkioiden ilmoittamisesta on VedL:n 49 §:n 1 momentin siirtymäsäännöksen perusteella perusteeton eikä tällaista vaatimusta sellaisenaan voida hyväksyä.

Suomen Vakuutusmeklariliito ry

Ilkka Jaakkola
hallituksen puheenjohtaja